

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

“ ___ ” _____ 20__ р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності облік і аудит

за темою:

Облік та контроль розрахунків по заробітній платі (на прикладі ТОВ «МІАЛ»)

Виконавець

студент обліково-економічного факультету
Майлатова Тетяна Володимирівна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

старший викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Доценко Олена Валеріївна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2016

ЗМІСТ

стор.

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ПО	
ЗАРОБІТНІЙ ПЛАТІ	6
1.1. Економічний зміст оплати праці та її форми	6
1.2. Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з оплати праці ...	14
1.3. Проблеми обліку розрахунків з оплати праці: порівняння П(С)БО та МСБО (IAS)	21
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ПО	
ЗАРОБІТНІЙ ПЛАТІ НА ТОВ «МІАЛ»	26
2.1. Загальна характеристика та діюча система обліку на ТОВ «МІАЛ»	26
2.2. Документальне оформлення розрахунків з оплати праці	32
2.3. Проблемні питання обліку розрахунків з оплати праці та шляхи їх вирішення	39
РОЗДІЛ 3. ДІЮЧА СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА	
АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ В	
ТЕОРЕТИЧНО-ПРАКТИЧНОМУ АСПЕКТІ ТА ШЛЯХИ	
ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ	
3.1. Сутність та завдання внутрішнього контролю розрахунків по заробітній платі	45
3.2. Стан та рекомендації щодо вдосконалення внутрішнього контролю розрахунків по заробітній платі на ТОВ «МІАЛ»	50
3.3. Аналітичне забезпечення розрахунків по заробітній платі на ТОВ «МІАЛ»	52
ВИСНОВКИ	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	68
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. Держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізовує програми професійно-технічного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до суспільних потреб. Кожен має право на належні, безпечні і здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом [1].

Основною умовою відтворення робочої сили людини є заробітна плата – одна із складових доходів споживчого призначення. В економічній науці питання заробітної плати завжди були дискусійними. Найбільш поширеними серед науковців є два концептуальних підходи до визначення заробітної плати. Згідно з класичною концепцією, заробітна плата являє собою плату за працю. Таку концепцію вперше запропонував відомий англійський економіст Вільям Петті (1623-1682). Такої думки дотримується і більшість західноєвропейських економістів (П. Самуельсон, В. Нордхауз), а також деякі російські і українські науковці. Принципово іншої точки зору дотримувався К. Маркс. Він вважав, що заробітна плата – це перетворена форма вартості, або ціна, робочої сили [44].

Облік та контроль розрахунків по заробітній платі – одна із найважливіших і складних ділянок роботи, що потребують точних і оперативних даних. У складі виробничих витрат оплата праці складає до 40% всіх витрат і значно впливає на формування фінансових результатів діяльності підприємства. Від організації обліку та контролю оплати праці залежить якість, справедливість, повнота і своєчасність розрахунків з робітниками з оплати праці. Здійснюючи удосконалення організації обліку та контролю оплати праці, підприємство має підходити до цього питання обґрунтовано, враховуючи доцільність, використовуючи результати наукових досліджень і передового досвіду.

Завданнями обліку праці та її оплати є: точне і своєчасне документальне оформлення даних про обсяг виконаних робіт, одержаної продукції і нарахованої

оплати праці відповідно до кількості та якості затраченої праці; правильне нарахування оплати праці кожному працівникові відповідно до діючих положень; дотримання порядку розподілу оплати праці за об'єктами бухгалтерського обліку; повний і своєчасний розрахунок з працівниками з оплати праці; своєчасне складання та подання бухгалтерської і статистичної звітності з оплати праці.

Забезпечуючи виконання зазначених завдань, бухгалтерський облік оплати праці має великий вплив на трудову дисципліну. Правильний облік мобілізує працівників на виконання робіт і пошук резервів підвищення ефективності виробництва.

Облік праці та її оплати повинен бути організований таким чином, щоб сприяти підвищенню продуктивності праці, зміцненню трудової дисципліни, підвищенню якості виробництва продукції, виконання робіт і послуг [47].

Актуальність обраної теми полягає в тому, що заробітна плата – це найважливіша економічна категорія, один з економічних важелів, який покликаний з'єднати воедино інтереси працівника, підприємця і держави. Заробітна плата з одного боку, є основним (і часто єдиним) джерелом доходів найманих працівників, основою матеріального добробуту членів їхніх сімей, а з іншого боку, для роботодавців є суттєвою часткою витрат виробництва і ефективним засобом мотивації працівників до досягнення цілей підприємства. Тому питання організації заробітної плати і формування її рівня разом з питаннями забезпечення зайнятості складають основу соціально-трудова відносин у суспільстві, бо включають інтереси всіх учасників трудового процесу.

Метою випускної роботи є дослідження стану організації і методики бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю розрахунків по заробітній платі на підприємстві й визначення шляхів їх вдосконалення.

Для досягнення визначеної мети необхідно вирішити наступні завдання:

а) дослідити теоретичні основи обліку та контролю розрахунків по заробітній платі;

б) розглянути особливості обліку та документального оформлення розрахунків з оплати праці на досліджуваному підприємстві;

в) визначити основні проблеми організації обліку розрахунків по заробітній платі та запропонувати шляхи їх вирішення на досліджуваному підприємстві;

г) оцінити систему внутрішнього контролю розрахунків по заробітній платі на досліджуваному підприємстві та надати рекомендації щодо її удосконалення;

г) провести аналіз фінансово-економічного стану досліджуваного підприємства, аналіз ефективності використання трудових ресурсів та фонду оплати праці.

Об'єктом дослідження випускної роботи є процес організації обліку і контролю розрахунків по заробітній платі на ТОВ «МІАЛ».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів обліку і контролю розрахунків по заробітній платі.

Методологічну основу дослідження склали загальнонаукові та спеціальні методи, серед яких: метод індукції та дедукції, аналізу та синтезу, метод порівняння. Також у роботі використаний прийом елімінування.

В якості теоретичної бази випускної роботи були використані праці вітчизняних та закордонних авторів, а також ряд нормативних актів українського законодавства. Для практичної частини була підібрана первинна документація розрахунків по заробітній платі ТОВ «МІАЛ», фінансова та статистична звітність.

ВИСНОВКИ

Отже, облік і контроль розрахунків по заробітній платі є однією з найважливіших і найскладніших ділянок роботи, що потребують точних і оперативних даних. У складі виробничих витрат оплата праці складає майже 40% всіх витрат, що значно впливає на формування фінансових результатів діяльності підприємства. Тому від організації обліку і контролю розрахунків по заробітній платі залежить якість, справедливість, повнота і своєчасність розрахунків із працівниками по заробітній платі. Здійснюючи облік розрахунків по заробітній платі потрібно: точно і своєчасно документально оформлювати дані про обсяг виконаних робіт, одержаної продукції і нарахованої оплати праці відповідно до кількості та якості затраченої праці; правильно нарахувати оплату праці кожному працівнику відповідно до діючих положень; дотримуватися порядку розподілу оплати праці за об'єктами бухгалтерського обліку; повно і своєчасно робити розрахунок з працівниками з оплати праці; своєчасно складати та подавати бухгалтерську і статистичну звітність з оплати праці.

Досліджуване підприємство – ТОВ «МІАЛ», основним видом економічної діяльності якого є діяльність вантажного автомобільного транспорту, в 2014-2015 роках має нормальну фінансову стійкість (0.1.1), незважаючи на те, що на підприємстві протягом досліджуваного періоду від'ємний власний капітал.

Оскільки на підприємстві відсутні власні обігові кошти, ТОВ «МІАЛ» необхідно нарощувати величину власних обігових коштів за рахунок недопущення збитків та збільшення чистого прибутку. ТОВ «МІАЛ» рекомендовано оптимізувати собівартість реалізованих послуг, недопускати зростання постійних та умовно-постійних витрат, збільшувати обсяг наданих послуг в натуральному виразі, оптимізувати структуру наданих послуг, з метою зниження трудомістких, низько рентабельних послуг, підвищувати якість наданих послуг.

Протягом 2014-2015 років на ТОВ «МІАЛ» спостерігається тенденція до покращення одного з основних параметрів його життєздатності – рентабельності.

Обсяги наданих послуг у 2015 році порівняно з 2014 збільшилися майже на 30%, що обумовило збільшення фонду оплати праці робітників. Однак спостерігається випередження темпів росту обсягу наданих послуг порівняно з темпами росту витрат нормованої основної заробітної плати робітників (129,82% проти 100,49%). Структура наданих послуг змінилася у бік зменшення питомої ваги більш трудомістких послуг. За категорією «робітники» виявлено відносну економію у розмірі 15 осіб. Це означає, що збільшення обсягу надання послуг у 2014 році порівняно із 2015, обумовлено зростанням продуктивності праці робітників.

На підприємстві наявні цілодобові простої, і резерви збільшення обсягу наданих послуг на досліджуваному підприємстві пов'язані із збільшенням середньої кількості днів, які відпрацьовані за рік одним робітником. У вартісному виразі вони складають 203 тис. грн. На ТОВ «МІАЛ» виявлені резерви збільшення робочого часу в розмірі 0,709 тис. людино-годин, які також пов'язані із зменшенням середньої кількості днів, відпрацьованих одним робітником. У зв'язку із цим підприємству рекомендовано недопускати цілодобових простоїв.

Наявність відносної перевитрати фонду заробітної плати за категорією «робітники» у розмірі 11,11 тис. грн. вказує на невиробничі витрати, а, отже, наявність резервів зниження собівартості послуг, це також свідчить про те, що темпи зростання середньої зарплати робітників випереджають темпи зростання їхньої продуктивності праці. Тому вважаємо за доцільне рекомендувати управлінському персоналу товариства створити умови, за яких буде досягнута більша інтенсифікація праці робітників, ніж наявна на цей час.

Персонал на ТОВ «МІАЛ» є рентабельним, так в 2015 році прибуток який приходить до одного працюючого склав 66,27 тисяч гривень.

Провівши оцінку системи бухгалтерського обліку ТОВ «МІАЛ» нами були виявлені недоліки в організації бухгалтерського обліку розрахунків по заробітній платі:

а) облікова політика не переглядається щороку, деякі її положення не відповідають чинному законодавству;

б) на підприємстві не створюється резерв забезпечення на виплату відпусток працівникам;

в) існує невідповідність між даними розрахунково-платіжної відомості за січень 2015 року з даними облікових реєстрів щодо утримання військового збору;

г) не оновлюється версія програми «1С:Підприємство 7.7» (використовується застаріла форма розрахунково-платіжної відомості, формою яку використовує підприємство не передбачено утримання військового збору).

У зв'язку з цим ТОВ «МІАЛ» рекомендовано:

а) переглянути та затвердити відповідним наказом керівника облікову політику, у якій мають вказуватися основні принципи, методи та процедури, що використовуються для обліку розрахунків з оплати праці на підприємстві;

б) створити резерв забезпечення на виплату відпусток працівникам, з метою рівномірного розподілу витрат на виплату відпусток протягом звітного періоду та дотримання порядку ведення бухгалтерського обліку;

в) оновити версію програми «1С:Підприємство 7.7» до «1С:Підприємство 8.3» з метою виправлення помилок та усунення невідповідності між первинними документами та реєстрами.

Правильна побудова й чітке функціонування системи обліку розрахунків з оплати праці на підприємстві багато в чому залежать від наявності ефективно діючої системи внутрішнього контролю. Провівши оцінку внутрішнього контролю ТОВ «МІАЛ» можна зробити висновок, що на підприємстві є система внутрішнього контролю, однак вона не розвинена. Так на ТОВ «МІАЛ» немає відділу з внутрішнього контролю чи посадової особи, яка б займалася внутрішнім контролем. Контроль здійснюється керівниками підрозділів, а також директором, комерційним директором; контроль за виконанням облікової політики здійснюють фінансовий директор та головний бухгалтер. З метою удосконалення внутрішнього контролю за здійсненням ефективної діяльності підприємства, для здійснення аналізу й оцінки достовірності, повноти та правильності організації бухгалтерського обліку на підприємстві, забезпеченням збереження активів, пропонуємо ТОВ «МІАЛ» ввести в штат посаду внутрішнього контролера.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України [Електронний ресурс] : Конституція, затверджена Верховною Радою України від 28.06.1996 № 254к/96. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/254к/96>
2. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] : Кодекс України, затверджений Верховною Радою України від 16.01.2003 № 436-IV. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Кодекс законів про працю України [Електронний ресурс] : Кодекс України, затверджений Верховною Радою УРСР від 10.12.1971 № 322-VIII. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс] : Кодекс України, затверджений Верховною Радою УРСР від 07.12.1984 № 8073-X. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/80731-10/page>
5. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : Кодекс України, затверджений Верховною Радою України від 02.12.2010 № 2755-VI. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page>
6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України, затверджений Верховною Радою України від 16.07.1999 № 996-XIV. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
7. Про відпустки [Електронний ресурс] : Закон України, затверджений Верховною Радою України від 15.11.1996 № 504/96. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80/page>
8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці [Електронний ресурс] : Закон України, затверджений Верховною Радою України від 28.12.2014 № 77-VIII. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/77-19>

9. Про Державний бюджет України на 2016 рік [Електронний ресурс] : Закон України, затверджений Верховною Радою України від 25.12.2015 № 928-VIII. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/928-19>
10. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування [Електронний ресурс] : Закон України, затверджений Верховною Радою України від 23.09.1999 № 1105-XIV. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>
11. Про оплату праці [Електронний ресурс] : Закон України, затверджений Верховною Радою України від 24.03.1995 № 108/95. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/108/95>
12. Про затвердження типових форм первинної облікової документації зі статистики праці [Електронний ресурс] : Наказ Державного комітету статистики від 05.12.2008 № 489. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2008/489/489_2008.htm
13. Про затвердження типової форми первинного обліку № П-2 «Особова картка працівника» [Електронний ресурс] : Наказ Державного комітету статистики України та Міністерства оборони України від 25.12.2009 № 495/656. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2009/495/495_2009.htm
14. Інструкція зі статистики заробітної плати [Електронний ресурс] : Інструкція, затверджена Державним комітетом статистики України від 13.01.2004 № 5. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z01-04>
15. Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] : Інструкція, затверджена Міністерством фінансів України від 30.11.1999 № 291. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99/page14>
16. Про порядок ведення трудових книжок працівників [Електронний ресурс] : Інструкція, затверджена Міністерством праці України, Міністерством

- юстиції України, Міністерством соціального захисту населення України від 29.07.1993 № 58. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1093>
17. Про порядок видачі документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність громадян [Електронний ресурс] : Інструкція, затверджена Міністерством охорони здоров'я України від 13.11.2001 № 455. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1005-01>
18. Про порядок заповнення листка непрацездатності [Електронний ресурс] : Інструкція, затверджена Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством праці та соціальної політики України, Фондом соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, Фондом соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України від 03.11.2004 № 532/274/136-ос/1406. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1456-04>
19. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 19 «Виплати працівникам» від 01.01.2012 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show>
20. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, 2014, видання 2015 рік. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.apu.com.ua/attachments/article/290/Audit_2015_1_all.pdf
21. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» [Електронний ресурс] : Положення, затверджене Міністерством фінансів України від 11.02.2000 № 85/4306. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z85-00>
22. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам» [Електронний ресурс] : Положення, затверджене Міністерством фінансів України від 28.10.2003 № 601. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1025>
23. Про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку [Електронний ресурс] : Положення, затверджене Міністерством фінансів

- України від 24.05.1995 № 88. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z68-95>
24. Про інвентаризацію активів та зобов'язань [Електронний ресурс] : Положення, затверджене Міністерством фінансів України від 30.10.2014 № 879. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>
25. Про комісію (уповноваженого) підприємства, установи, організації із загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням [Електронний ресурс] : Положення, затверджене правлінням Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності від 23.06.2008 № 25. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0636-08>
26. Порядок обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням [Електронний ресурс] : Порядок, затверджений Кабінетом Міністрів України від 26.09.2001 № 1266. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1266-2001-п>
27. Порядок обчислення середньої заробітної плати [Електронний ресурс] : Порядок, затверджений Кабінетом Міністрів України від 08.02.1995 № 100. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/100-95-%D0%BF>
28. Типовые правила внутреннего трудового распорядка для рабочих и служащих предприятий, учреждений, организаций [Электронный ресурс] : Правила, утверждённые Государственным комитетом СССР по труду и социальным вопросам по согласованию с ВЦСПС от 20.07.1984 № 213. – Режим доступа: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0213400-84>
29. Лист Міністерства праці та соціальної політики України від 09.12.2010 № 912/13/155-10. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.profiwins.com.ua/uk/letters-and-orders/ministry-of-labor-and-social-policy/1509-912.html>

30. Лист Міністерства фінансів України «Щодо створення підприємствами забезпечення на виплату відпусток працівникам» від 09.06.2006 № 31-34000-20-25/12321. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://law.dt-kt.com/?p=4823>
31. Демченко М. М. Облік та оподаткування виплат працівникам підприємства у контексті законодавчих змін [Текст] // Молодий вчений. – 2016. – № 2 (29). – С. 31–37. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/2/9.pdf>
32. Дем'яненко Т. В. Проблеми обліку розрахунків з оплати праці: порівняльний аспект П(С)БО і МСФЗ [Текст] // V Міжнародна студентська наукова інтернет-конференція. – Донецьк, 2013. – 298 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kontrol.donnuet.dn.ua/konferen28.11.pdf>
33. Камінська І. Р. Створення резерву відпусток на підприємстві [Текст] / І. Р. Камінська, Н. Й. Радіонова // Вісник КНУТД. – 2014. – № 2. – С. 219–226. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?c21com=2&i21dbn=ujrn&p21dbn=ujrn&image_file_download=1&image_file_name=pdf/vknutd_2014_2_34.pdf
34. Кравченко М. А. Внутрішньогосподарський контроль розрахунків з оплати праці [Текст] // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – № 15. – С. 71–74. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.investplan.com.ua/pdf/15_2010/18.pdf
35. Лишиленко О. В. Фінансовий облік: Підручник. – [вид. 2-ге, перероб. та доп.] – К.: Видавництво «Центр навчальної літератури», 2008. – 556 с.
36. Майлатова Т. В. Проблеми обліку розрахунків з оплати праці: порівняння П(С)БО ТА МСБО (IAS) [Текст] // Тези доповідей Міжнародної студентської науково-практичної інтернет-конференції. Перспективи розвитку обліку, контролю та аналізу у контексті євроінтеграції. Ч. 1. – Одеса: ОНЕУ, 2015. – 244 с.
37. Майлатова Т. В. Сучасні проблеми аудиту розрахунків з оплати праці в Україні та шляхи їх вирішення [Текст] // Тези доповідей II Міжнародної

- студентської науково-практичної інтернет-конференції. Напрямки розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації. Ч. 1. – Одеса: ОНЕУ, 2016. – 309 с.
38. Овсюк Н. В. Документальне забезпечення контролю витрат на оплату праці [Текст] // Вісник КНТЕУ, 2014. – № 5. – С. 23–33. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://visnik.knteu.kiev.ua/files/2014/05/4.pdf>
39. Овсюк Н. В. Виплати працівникам за П(С)БО 26 та МСФЗ (IAS) 19: порівняльний аспект [Текст] / Н. В. Овсюк, О. Ю. Радченко // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – Житомир: ЖДТУ, 2012. – № 3(24). – С. 360–368. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/5957/1/360.pdf>
40. Овсюк Н. В. Організаційно-економічні основи побудови внутрішнього контролю витрат на оплату праці [Текст] // Проблеми економіки, 2014. – № 2. – С. 249–254
41. Основи правознавства України: навч. посіб. / [С. В. Ківалов, П. П. Музиченко, Н. М. Крестовська, А. Ф. Крижанівська]. – [вид. 12-е, доп. та перероб.] – Харків: Одиссей, 2013. – 400 с.
42. Редзюк Т. Ю. Особливості контролю розрахунків з оплати праці [Текст] / Т. Ю. Редзюк, С. С. Дем'яненко // Глобальні та національні проблеми економіки, 2015. – № 4. – С. 1027–1031. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.global-national.in.ua/archive/4-2015/215.pdf>
43. Резерв відпусток: створення та використання. – 2016. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zpl.com.ua/content/rezerv-vidpustok-stvorennya-ta-vikoristannya>
44. Семененко В. М. Економічна теорія. Політекономія: навч. посібник [Текст] / В. М. Семененко, Д. І. Коваленко – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 360 с.
45. Сенча Я. В. Дослідження технології обліку розрахунків з оплати праці, яка використовується на виробничих підприємствах України [Текст] /

Управління розвитком, 2013. – № 23. – С. 48–50. – [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Uproz_2013_23_22.pdf

46.Ткаченко Н. М. Відмінності національних стандартів бухгалтерського обліку від міжнародних [Текст] // Наукові праці НУХТ, 2007. – № 23. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/bitstream/thedifferencesbetweennational.pdf>

47.Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: підручник / за ред. проф. М. Ф. Огійчука. – [вид. 6-те, перероб. та доп.] – К.: Алерта, 2011. – 1042 с.